

Nr 126.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionsrätt för innehavaren av »Mimi Althainz professur i radioterapi» vid karolinska mediko-kirurgiska institutet; given Stockholms slott den 28 februari 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1936.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet:

I proposition nr 51 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att bland annat

dels medgiva, att, med iakttagande av de villkor och bestämmelser, som angåves i Maria (Mimi) Amalia Henrietta Althainz, född Graf, den 20 april 1933 upprättade testamente, vid karolinska mediko-kirurgiska institutet finge från och med den 1 juli 1936 inrättas en professur i radioterapi, benämnd »Mimi Althainz professur i radioterapi»;

dels föreskriva, att innehavaren av nämnda professur skulle vara ej mindre i lönehänseende likställd med ordinarie universitetsprofessor än även skyldig att i tillämpliga delar underkasta sig de för universitetsprofessorer i allmänhet för åtnjutande av nu gällande avlöningsförmåner stadgade villkoren och bestämmelserna, dock med viss inskränkning i undervisningsskyldigheten, föranledd av de i berörda testamenten uppställda villkoren;

dels ock medgiva, att innehavaren av professuren tillkommande dyrtidstillägg finge utgå av statsmedel.

I anslutning till vad i nämnda proposition förutsatts anhåller jag nu att få anmäla frågan om pensionsförhållandena för innehavaren av den sålunda föreslagna professuren.

Genom förenämnda testamenten den 20 april 1933 förordnade fru Althainz, som avled den 12 juni 1935, att av hennes kvarlåtenskap ett belopp av 350,000 kronor skulle tillfalla karolinska institutet att användas till upprätthållande vid institutet av en professur i radioterapi, till vars förste innehavare skulle utan ansökan kallas nuvarande överläkaren vid radiumhemmet, medicine doktorn Elis Gustav Emanuel Berven. Såsom villkor för legatets utgående föreskrevs, bland annat, att staten skulle ikläda sig kostnaderna för pensionering av professurens innehavare.

I en på uppdrag av förvaltningsnämnden vid institutet av institutets rektor, professorn G. *Holmgren*, och professorn G. *Forssell* verkställd utredning har anförts, bland annat, följande:

Vad angår testators villkor, att staten skulle ikläda sig kostnaderna för pensionering av professurens innehavare, må framhållas, att vid inrättandet genom donationer av professorer vid universiteten statsverket iklätt sig motsvarande förpliktelse. Med hänsyn härtill synes omförmälda villkor böra uppfyllas. Härvid förutsättes dock, att professurens innehavare skall i samma utsträckning, som gäller för universitetsprofessorer i allmänhet, bidra till sin pensionering. Även i övrigt bör han, såsom ock donator avsett, i pensionshänseende erhålla samma ställning som övriga universitetsprofessorer och följaktligen vara underkastad 1907 års lag angående civila tjänst innehavares rätt till pension.

I samband med professurens inrättande bör föreskrivas, att dess innehavare skall vara skyldig att vid den ålder, då annan universitetsprofessor är skyldig att avgå från sin tjänst, frånträda sin professur.

Enligt av professorerna *Holmgren* och *Forssell* framlagt förslag hemställde *lärarkollegiet vid karolinska institutet* om utverkande av proposition till 1936 års riksdag med förslag — förutom i de avseenden, i vilka framställning sedermera gjorts i förut omförmälda proposition nr 51 — att riksdagen måtte

dels föreskriva, att innehavaren av ifrågavarande professur skulle vara skyldig att vid den ålder, då annan universitetsprofessor vore skyldig avgå från sin tjänst, mot åtnjutande av pension, beräknad efter samma grunder, som stadgats beträffande övriga universitetsprofessorer, frånträda professuren;

dels bestämma, att innehavaren av omförmälda professur skulle varda i

pensionshänseende likställd med ordinarie universitetsprofessor och följaktligen vara underkastad bestämmelserna i 1907 års lag angående civila tjänst innehavares rätt till pension;

dels ock medgiva, att den innehavaren av samma professur tillkommande pensionen finge utgå av statsmedel.

Universitetskanslern samt *statskontoret* hava i avgivna utlåtanden lämnat utan erinran lärarkollegiets nu återgivna hemställan.

I likhet med vad som tidigare medgivits beträffande vissa genom donationsmedel upprättade professurer, synes innehavaren av nu ifrågavarande professur böra — på sätt donator även uppställt såsom villkor för donationen — få åtnjuta pension av statsmedel. Mot innebörden av de bestämmelser, som lärarkollegiet föreslagit i fråga om pensionsrättens anordnande och vilka överensstämma med vad som beslutats i tidigare liknande fall, har jag icke något att erinra. Enligt dessa bestämmelser skulle professurens innehavare i pensionshänseende vara likställd med ordinarie professorer vid universitet och följaktligen underkastad såväl bestämmelserna i 1907 års civila pensionslag som de särskilda föreskrifter, vilka beträffande pensionsunderlag eller eljest i pensionshänseende äro eller må varda meddelade för universitetsprofessor. Då avgångsskyldigheten, liksom befattningshavarens plikt att med avgifter bidra till sin pensionering, är reglerad genom pensionslagen, torde särskilt stadgande härutinnan ej vara erforderligt.

*Departements-
chefen.*

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta,

att innehavaren av »Mimi Althainz professur i radioterapi» vid karolinska mediko-kirurgiska institutet skall äga samma rätt till pension från staten, som tillkommer ordinarie professor vid statsuniversitet, i följd varav professurens innehavare skall vara underkastad ej mindre bestämmelserna i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension än även de särskilda föreskrifter, som beträffande pensionsunderlag eller eljest i pensionshänseende äro eller må varda meddelade för universitetsprofessor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Bernt Nilsson.